

Reactie Universiteit Maastricht t.b.v. internetconsultatie AMvB Taal

Uitdrukkingsvaardigheid

- Onduidelijk is nog in hoeverre de inspanningsplicht van de instelling reikt m.b.t. het bevorderen van de uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands. Is het *aanbieden* van ondersteuning m.b.t. de algemene taalvaardigheid in het Nederlands voldoende?
- De definitie van ‘Nederlandstalige studenten’ is nog niet eenduidig en heeft gevolgen voor de uitvoerbaarheid. Moet de Nederlandse vooropleiding geheel Nederlandstalig zijn geweest? Telt een tweetalige Nederlandse vooropleiding mee, een student die van vooropleiding is geswitcht en het laatste deel anderstalig onderwijs volgde, studenten met een Duits *Abitur* met Nederlands als examenvak, studenten met een NT2-II staatsdiploma? In hoeverre is de keuze aan de student om zich kenbaar te maken als ‘Nederlandstalig’?

Vrijstelling instemming anderstalig onderwijs

Artikel 3.13 “De gevallen [...] waarin Onze Minister opleidingen of groepen van opleidingen kan aanwijzen waarvoor geen instemming van het accreditatieorgaan is vereist voor voeren van een andere taal dan het Nederlands, zijn de volgende:

- a. de specifieke regionale of economische omstandigheden nopen tot een relatief hogere instroom van buitenlandse studenten; en*
- b. een opleiding of een afstudeerrichting gezamenlijk wordt verzorgd met een buitenlandse instelling voor hoger onderwijs als bedoeld in artikel 7.3c, derde lid van de wet.”*

- Het woord ‘en’ tussen punt a en b is vermoedelijk bedoeld om de twee gevallen waarin geen instemming vereist is voor het voeren van een andere taal op te sommen. In de praktijk kan het woord ‘en’ echter de indruk gaan geven dat het hier gaat om cumulatieve eisen gaat voor opleidingen waarvoor geen instemming vereist is voor het voeren van een andere taal. Voor de duidelijkheid zou dit alternatief moeten zijn (‘of’).

Meerwaardecriterium

Toets meerwaarde

- De toelichting op de wettekst, met name op artikel 3.14, verschaft nog onvoldoende duidelijkheid over wanneer er precies wordt voldaan aan de punten en de mogelijke consequenties.
- Het is geheel onduidelijk op welke wijze de 2/3^e vereiste wordt vastgesteld. Daarnaast is onduidelijk of de 2/3^e vereiste ook van toepassing is op Engelstalige tracks en op welke wijze de 2/3^e vereiste voor een track wordt vastgesteld.

Meerwaardecriterium a. Het onderwijs is in het bijzonder internationaal georiënteerd.

- Er staat dat “in meerdere aspecten van het onderwijs de inhoudelijke internationale oriëntatie in ruime mate vertegenwoordigd moet zijn.” Dit criterium is nog niet goed meetbaar en zorgt daardoor voor rechtsonzekerheid.

Meerwaardecriterium b. De arbeidsmarkt waartoe de opleiding de studenten opleidt is internationaal georiënteerd.

- In de toelichting staat “De internationale arbeidsmarkt wordt gevormd door bedrijven of instanties die internationaal georiënteerd zijn, **en** waar het bezigen van een andere taal dan het Nederlands gebruikelijk is.” Door het gebruik van het woord ‘en’ is hier sprake van cumulatieve voorwaarden; aan beiden moet zijn voldaan. Een instantie kan internationaal georiënteerd zijn, waarbij het bezigen van een andere taal dan het Nederlands níet gebruikelijk is. Advies is daarom om het woordje ‘en’ te vervangen door ‘of’.
- Het is nog onduidelijk wat wordt bedoeld met ‘grotendeels’. Hoe moet de instelling dit gaan aantonen? Harde data over waar alumni precies werken is niet volledig en moeilijk te verkrijgen. Daarbij zijn internationale alumni extra lastig te *tracken*.
- Hoe verhoudt dit vereiste zich tot WO-bachelor afgestudeerden, waarvan het merendeel doorstroomt naar een vervolg-masteropleiding?

Meerwaardecriterium c. Interculturele uitwisseling.

- In de toelichting staat “De herkomst van studenten is hierbij niet de aanleiding om het onderwijs in een andere taal te mogen verzorgen”. Immers, volgens de WTT mag de herkomst van studenten geen zelfstandige reden zijn om over te schakelen op een andere onderwijstaal dan het Nederlands. Vervolgens wordt in de toelichting gesproken over de ‘multiculturele *international classroom*’. Daarmee wordt het een ‘kip-ei-situatie’: de *international classroom* staat of valt bij de aanwezigheid van studenten met verschillende nationaliteiten. Concretere uitleg is nodig over hoe dit in de praktijk getoetst kan worden.

Meerwaardecriterium d. Het onderwijs wordt verzorgd in nauwe samenwerking met bedrijven, instanties of onderwijsinstellingen die internationaal georiënteerd zijn en overwegend anderstalig zijn.

- Hoe verhoudt de laatste zin “*Hierbij kan eveneens worden gedacht aan onderwijs dat gezamenlijk met een anderstalige buitenlandse onderwijsinstelling wordt verzorgd*” zich tot de paragraaf ‘gezamenlijk onderwijs’ die een uitzondering kan vormen op de toets anderstalig onderwijs?

Meerwaardecriterium e. De docenten die de nodige expertise bezitten om het onderwijs te verzorgen zijn voornamelijk anderstalig.

- Wat betekent ‘voornamelijk’ in deze context? Bijv. meer dan de helft en hoe is dit te onderbouwen? Dan moet de instelling eerst in kaart brengen wat het aanbod op de Nederlandstalige arbeidsmarkt is (en dat is moeilijk, zo niet onmogelijk) en daarna moet zij aantonen dat deze groep onvoldoende de benodigde expertise bezit om het onderwijs te kunnen verzorgen in het Nederlands (wederom moeilijk). Bovendien kan het zo zijn dat er bijvoorbeeld in de Randstad voldoende docenten met de benodigde expertise zijn om het onderwijs in het Nederlands te verzorgen, maar in Zuid-Limburg niet. Daarnaast kunnen anderstalige docenten een rol spelen in het versterken van de concurrentiekracht van de

lokale Nederlandse en Euregionale economieën door bevordering van *brain circulation*, waarvoor het gebruik van een gedeelde (onderwijs)taal nodig is.

Ingangsdatum AMvB

- Aangezien de gedetailleerde regelgeving begin 2021 uitgewerkt wordt, is het nog niet mogelijk voor de universiteiten om zich goed voor te bereiden op de eisen. Daarom lijkt de ingangsdatum van 1 september 2021 moeilijk haalbaar. De Universiteit Maastricht (UM) pleit voor een transitie-regeling, waarin de instellingen de tijd gegund wordt om zich goed voor te bereiden.

Algemeen

- Brede afstemming tussen NVAO, hoger onderwijsinstellingen en Inspectie van het Onderwijs is wenselijk. De UM neemt hier graag aan deel om verder invulling te geven aan de AMvB Taal.